

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Нам улууһун хаһыата — 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Тыл — орук баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биридди норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

САЛБАНТАН СОНУННАР

ҮӨРҮҮЛЭЭХ ЧУОРААН

Быйылгы үөрэх күнүн эмнэ республика, улуус оскуолаларын кытта тэҥнэ Салбан оскуолата улахан үөрүүгэ-көтүүгэ балабан ыйын 1 күнүн атаарда. Экологическай оскуола буолбут маннайгы сылбыт үөрэҥин сыла сабаланна. Оволор, төрөппүттэр уонна учууталлар хас сылын аайы долгуйан-үөрэн оскуолаҕа кэлэбит.

Ордук долгуйан 1-гы кылааска кириэр оболоох төрөппүттэр араас өҥөөх сибэкки дьөрбөтүн оволоругар туттаран, бырааһынныктык кириэргэммит, күөх үүнээйинэн симэммит оскуола физзалыгар киридибит. Үөрэх дыла сабаланаар үөрүүдү мунтунан оскуола директора И. Н. Протопопов аста. 1-гы кылааска кириэр оболоох детсад нитээччигэ Ефимова П. М., саас 11-ни бүтэрэр оболоох Прокопьева А. П., оскуоланы бүтэрэн СГУ-га журналистика факультетыгар үөрэнэр Протопова Н. И. оскуола педколлективин, төрөппүттэри, оволору ээрдээтилэр.

Үөрэх дыла аһыллыбыт

үөрүүдү чуорааны Прокопьева Фекла, Артамонов Желя тыаһатан лыҥкынаттылар. Сайын устата төрөппүттэригэр окко-маска көмөлөспүт оволор практикаҕа оскуолаларыгар отоннуу тарбастылар.

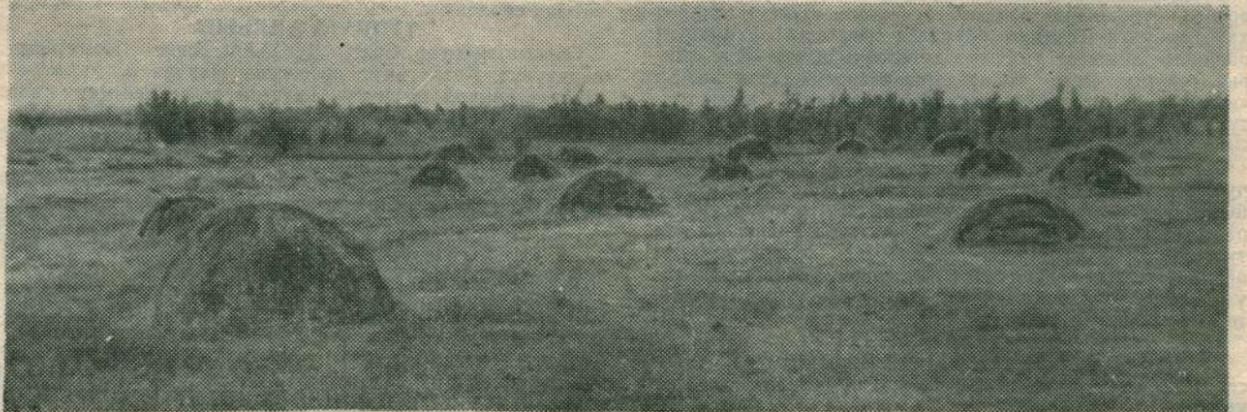
БИИР КУУЛТАН ОТУТ КУУЛ

Быйылгы дылга боруобалаан кэриэтэ ыспыт обуруопут үчүгүйдик үүннэ. Ол курдук биер куул сиемэ хортуппуйтан отут куул иккис килиэби ылыбыт. Ону таһынан окурсу, моркуоп, сүбүөкүлэ элбэх үүнүүтүн хомуйдубут. Сибэкки арааһа үүнэн, оскуолабыт таһа киэркэйдэ.

Маны барытын төрөппүт Гаврильева Ольга Андреевна баһылаан-көһүлээн, сайын устата үлэлээтэ. Оскуола коллектива бу сылайары билбэт эһиэргийэлээх үлэһит эдэр ийбэ улахан махталын тиэрдэр. Быйылгы үөрэх сылыгар миннигестик астаммыт араас обурут аһынан тупсарыллыбыт аһы оволорбут сиехтэрэ дин эрэнэбит.

А. ПРОКОПЬЕВА.

Отто атыылаан, харчыта киллэринг!

Улуус үрдүнэн балабан ыйын 4 күнүнэби туругунан 28120 тонна от кэбиһилиннэ. Сезоннаабы былаантан 84 бырыһыанын ылыбыт. Атырдыах ыйгар халлаан туран биэрбитинэн, үгүс бааһынай хаһаайыстыбалар түмсүүлэрэ, улахан хаһаайыстыбалар уонна чааһынай отчуттар туттумахтаан хааллылар. Балабан ыйынаабы бу ыраас чэмэлкэй күнүгэр оттоонунга сорукут аһара туолар туруктаах. Быйылгы өлгөм үүнүүлээх сайын быйагыт-

тан туттумахтаан хаалбыт отчуттар бэйэбит сүөһүгүт уонна сылгыгыт сиириттэн ордугун атыылаан, оттоонунга ороскуоккут ханнык эмэ өртүн боруостанар гына ааһынын-суоттанын.

Бүлүү бөлөх улуустарыгар үөһээтэн-аллараттан уу сатыылаан, СР Правительствота атырдыах ыйын 20 күнүнэби уурааһынан ык-саллаах балаһыаньаны биллэрбитэ. Сунтаар, Ньурба уо.д.а. улуустар от атыылаһаларыгар 6 млрд. солк.

көрүлүннэ. Итиннэхэ олобуран тыа хаһаайыстыбатын министрствота 223 №-дээх бирикэһинэн атыыланар окко маннык сыананы быста: I суортаах тонна от — 350 тыһ. солк., кур от 200 тыһ. солк., II суортаах тонна от — 250 тыһ. солк., ходуу — 200 тыһ. солк.

Быйыл быйагнаах сайын буолан, үгүс улуустар отунан сөп гына хааччыннылар, ордук элбэх оту илин энэр улуустара оттоотулар, бэйэ-

лэриттэн ордорунан атылырга бөлэмнэрин биллэрдилэр. Бүлүү бөлөх улуустарыттан ураты республика үрдүнэн от атыылаһар улуус баара биллибэт. Онон түгэни мүччү туппака, ордор оккутун атыылаан, дохуотта киллэрининг. Баара-суоҕа 1600 тонна оту атыылаһалар, бу кээмэйи толорорго суоттанын.

Нам улууһун тыа хаһаайыстыбатыгар управлениета.

Самаан сайыммыт үүнүүтүн хомуйуу

Бизнес-былаан быһытынан хортуппуйу 662 гага олордуну былааннамыта, ол эрээри ыһы сиемэтэ тийбэттэн 362,27 гага олордоллубута, о.и. бааһынай хаһаайыстыбаларга 174,58 гага, сага субъектар 71,5 гага, тыа хаһаайыстыбаннай предпрятиелар 118,27 гага.

Туорахтаах культуралары ыһы 2400 гага былааннамыта эрээри ыһы сиемэ тийбэттинэн 1413,5 гага ыһыллыбыта, о.и. тыа хаһаайыстыбаннай предпрятиеларынан 703,5 гага, сага субъектарынан 330 гага. Культураларынан ыллааха: сэлиһиннэй 100,3 га, эбиэс 1058,7 га, дьэһимнэн 254,5 га.

Обуруот астарын үүннэри 430 гага былааннамыта, сиемэ тахсыта намыһабыттан, күн-дыл усулуобуйата табыгаһа суоруттан 349,69 гага олордоллубута, о.и. тыа хаһаайыстыбаннай предпрятиеларга 50,1 га, бааһынай хаһаайыстыбаларыгар 187,84 га, сага субъектарга 98,25 га. Ити бизнес-былаантан 100 ганаан аһыах. Сабабалааһын быһытынан улуус үрдүнэн бачча үүнүүнү ылыаха сөп: — хортуппуй валовой хомуура 2800 тонна, итинтэн 1400 тонната эһиһиги ыһыга ууруллар, 1400 тонната батарыллар, — туорахтаах культуралар валовой үүнүүлэрэ 900-1000 тонна, — обуруот астарын валовой хомуура 5500 тонна.

Нэһилиэктэринэн самаан сайыммыт үүнүүтүн хомуйу маннык сабаланна. Үөдэйгэ 29 галаах хортуппуйу хомуйуу балабан ыйын 4 күнүттэн үөрэнээччилэр уонна

хаһаайыстыбалар үлэһиттэри күүстэринэн сабаланна. Икки картофелекопалкаттан биэр эрэ үлэһир туруктаах. ГСМ проблемата баар, аһыах күн эрэ тийэр саппаастаах. 230 тонна үүнүү хомуллара күүтүллэр. Хранилище бөлэм.

11 гаттан 150 тонна обуруот астарын ылы сабабалаһар, батарыга ыарахаттар күөрэйэллэр, саатар эрдэттэн дуогабар түһэрсиллэбэтэх.

«Нам» УПХ үүнүү хомуурун балабан ыйын 2 күнүттэн тэрээһиннээхтик ытар, 5 гаттан хортуппуй хостонно. 100 галаах бурдук бааһынаттан 70 тонна үүнүү хомуулунна. Бир г а энтэн тала сылдьан 25 тонна хаппыста быһылынна. Бу хаһаайыстыба 350 тонна обуруот астарын уонна хортуппуйу хотугу улуустарга батарага дуогабардаах. Онон туох да ыарахаттары

көрсүбэт. Картофелехранилищета уонна бурдугун ыкылаата бөлэм. Хортуппуйу хостоонунга икки комбайн уонна биер копка, оттон бурдук хомуйуутугар икки комбайн туһаныллар. Үүнүү хомуура оскуолалар үөрэнээччилэрин уонна Дьокуускайдаагы тыа хаһаайыстыбаннай академия студентарын күүһүнэн ытыллар.

Партизанга 20 гаттан бурдук хомуллар. Обуруот астарын хомуйуу уонна хортуппуйу хостоонун балабан ыйын 6-10 күннэригэр маас-сабайдык барар, батарыга эмнэ ыарахаттары көрсөллөр күүтүллэр, эрдэттэн дуогабардаах. Хранилищени бөлэмнээһин бара турар.

Никольскайга бурдук хомуура балабан ыйын 3 күнүттэн сабаламмыта, 4 тонна эбиэс хомуллубута. Хортуппуйу хостоонун балабан ыйын 10 күнүттэн сабалана. Овощехранилищега өрө-

мүөн үлэтэ ытыллар. Хамабаттага хортуппуйу маасабай хостоонун балабан ыйын 3 күнүттэн сабаламмыта. 50 гага бурдук хомуура түмүктэннэ, 32 тонна үүнүү ылылынна. Хаппыста тала сылдьан быһыллар уонна кыах баарынан батарыллар. Картофелехранилище уонна бурдук ыкылаата бөлэмнэр.

Хатыг Арыыга хортуппуйу хостоонун уонна бурдугу хомуйуу балабан ыйын 8-10 күннэригэр сабаланна. 1 гаттан 17 тонна хаппыста быһылынна. Картофелехранилище уонна бурдук ыкылаата сага үүнүүнү харайарга бөлэмнэр. Түөрт бурдук комбайна баарыттан иккитэ үлэһир туруктаах.

Бөтүнгэ хортуппуй хомуура балабан ыйын 10 күнүттэн сабаланна. Картофелехранилище авариянай туруктаах, өрөмүөн ытыллыбата.

«Модут» ГУП хортуппуйу балабан ыйын 5 күнүттэн хостоото. 180 га нэннээх бурдук бааһынаттан 100 гага быстарылынна, 100 тонна бурдук ылылынна. Бурдук ыкылаата уонна картофелехранилище үүнүүнү тутарга бөлэмнэр. ГСМ тийбэт.

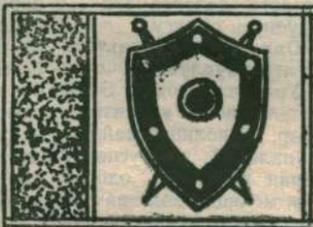
М. К. Аммосов аатынан бааһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыгар 19 тонна хаппыста быһылынна. Хортуппуй хомуура балабан ыйын 10 күнүттэн сабаланна.

Улуус үрдүнэн ГСМ проблемата быһаарылынна. Обуруот астарын батарыга улахан ыарахаттары көрсөбүт күүтүллэр.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

Суһал дьаһал наада

КИИИ
УОННА
СОКУОН

Бэчээттэн уонна телевидениеттан билэрбит курдук, республикабытыгар наркомания киэнник тарбана. Ити дыаллык биһиги улууспутугар эмнэ тэнийдэ диэтэххэ үлүннэри буолуо суоҕа. Аһаарда биер ый иһигэр Нам-аабы ис дыала отделынан РФ ХК 228 ыстатыйатынан (наркотическай средстволары сокуоннайа суох харайыы, атыылаһын-атыылаһын, тийин) үс холуобунай дыала тэрилиннэ, силиэстийэ ытыллар, сотору кэмнин суут буолуо. Ол туһунан эһи биллэрэхпит. Российской Федерация холуобунай кодексатын бу ыстатыйатын санкцията олус ыарахан, ол курдук 15 сылга диэри хаайыга түбэһиннэриэн сөп.

Нам улууһун суута маннык категориялаах холуобунай дыалалары сылын аайы көрөр. Быйылгы дылга С. И. Суздоров буруйданан 6 сылга көнүлэ быһыллыбыта. Үарахан гынан баран кырдыктаах биригэбэр.

Наркомания курдук ыар кыдыгы утары охсуһуу быраабы араҥаччылыр органнар күүстэринэн эрэ ытыллар хомолтолоох. Нэһилиэктэр дьаһалталаара биһиги дыалабыт буолбатах дьээнэр бу үлэттэн туора дьаһайан биэрдиһэр. Ол гынан баран РФ «Административнай быраабы кэһиһилэр тустарынан» кодексатын 99 прим ыстатыйата наркотиктаах ыһылары харабыйлааһынга миэрэлэри ылбатахха, дыһикэй көнөлүгү үүнүүтүн суох оҕорууга дьаһал ылбатахха административнай эһиэтинэһи көрөр. Онон нэһилиэктэр дьаһалталаара дыһикэй көнөлүгүн суох оҕорууга миэрэлэри ылалара эрэйиллэр.

Наркотикка ылары олус түргэнник уонна биллибэккэ барар, олус ыарахан эмтэниһэр. Онон улуус дьаһалтата атын интэриэстээх тэриһэлэри кытта наркотиктары утары охсуһуу кэлим былаанын оҕосторо наада. Итинник дьаһал суһаллык ылыллан наада, тобо диэтэр Нам улууһа, холуобунай дыалалар матырыааллара көрдөрөллөрүнэн, наркотиктар поставщиктарынан буолла. Дьокуускай куораттан тахсаннар хомуйан кириэллэр дин матырыааллар туоһулулар.

М. ШАПОШНИКОВ,
улуус прокурора.

Телевидение программа

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15

1-я программа. Канал ОРТ. 15.00 Новости. 15.20 «Драконы подземелий». Мультсериал. 15.45 Марафон-15. 16.05 Звездный час. 16.40 «Гарри — снежный человек». Комедийный сериал. 17.05 ... До шестнадцати и старше. 17.30 Вокруг света. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.05 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 «Угадай мелодию». 20.00 Понедельник с Познером. Программа «Мя». 20.45 Спокойной ночи, малыши. 21.00 Время. 21.45 Сериал «Полтергейст-2». 22.45 Футбольное обозрение. 23.15 Волейбол Чемпионат Европы. Мужчины. Финал. 23.55 «Линия кино». Премьера фильма Марины Годловской «Дети Ивана Кузьмича». 01.05 Новости.

2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Это Москва». 07.10 «Листая страницы...». 07.25 Ти-маркет. 07.30 «Дежурная часть». 07.45 Монетный двор. 08.00 Человек на земле. 08.35 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 09.25 «Наш Пушкин». 09.30 Лукоморье. 10.00 «Товары — почтой». 10.10 «Санта-Барбара». 11.00 «Товары — почтой». 11.10 Парламентский вестник. 11.35 Сам себе режиссер. 12.05 Совершенно секретно. 12.55 На пороге века. 13.25 Футбол без границ. 13.55 «Магазин недвижимости». 14.00 Вести. 14.20 «Путешествие молодого композитора». Худ. фильм. 16.05 «На заметку». 16.10 «Деловой автограф». 16.15 «Свой дома». 16.30 Лукоморье. 17.00 Вести. 17.20 «Православный календарь». 17.25 «Санта-Барбара». 18.20 «Это Москва». 18.35 История одного события.

Якутск. 18.50 Мультфильм. 19.10 «Бырааһыныкытаан олобу туссарбаккын». Ана-бас эфир.

Канал «Россия». 19.45 «Наш Пушкин». 20.00 Вести. Якутск. 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.50 МТК «Двери». 21.35 Муз. антракт.

Канал «Россия». 21.40 «Дежурная часть». 23.00 Вести. 23.30 Добрый вечер. 00.10 Вовремя. 00.15 «Убийства в кукольном домике». Худ. фильм (Англия). 01.50 «Телемагазин».

ВТОРНИК, 16

1-я программа. Канал ОРТ. 06.00 Телеканал «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.45 Смехопанорама. Ведущий — Е. Петросян. 11.20 Домашняя библиотека. 11.30 «Угадай мелодию». 12.00 Новости. 15.00 Новости. 15.20 «Драконы подземелий». Мультсериал. 15.45 Кварете «Веселая квамлания». 15.55 Мультитролли. 16.15 Волшебный мир, или Синема. 16.40 «Гарри — снежный человек». Комедийный сериал. 17.05 ... До шестнадцати и старше. 17.30 Вокруг света. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.10 Час Пик. 19.35 «Угадай мелодию». 20.00 Тема. 20.45 Спокойной ночи, малыши. 21.00 Время. 21.45 Георгий Юматов в мелодраме «Разные судьбы». 23.40 «Театр+ТВ». Валерий Фокин. 00.20 Пресс-экспресс. 00.35 Новости.

2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Это Москва». 07.15 «Листая страницы...». 07.30 «Дежурная часть». 07.45 Монетный двор. 08.00 Вести. 08.15 «Ти-маркет». 08.25 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 09.15 «Наш Пушкин». 09.30 Лукоморье. 09.45 «Товары — почтой». 09.55 «Санта-Барбара». 10.45 «Товары — почтой». 10.55 Национальный интерес. 13.30 «Красная книга». Эко-

логическая экспедиция РТР. 14.00 Вести. 14.20 «Магазин недвижимости». 14.25 «На заметку». 14.30 «Деловой автограф». 14.35 «Клавир». 14.50 «Несчастливая индианка». Худ. фильм. 16.20 «Лучше не бывает». 16.30 Лукоморье. 17.00 Вести. 17.20 «Православный календарь». 17.25 «Санта-Барбара». 18.20 «Это Москва». 18.35 История одного события. 18.50 «Ветер в спину». (Канада). 19.45 «Наш Пушкин». 20.00 Вести.

Якутск. 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.50 «Уу оттук булуон сөп дуо?». 21.05 «Я и 21 век». Размышления после конкурса «Учитель ученических признаний». (Повторение). 21.50 Программа «Кэм». 22.20 Муз. антракт.

Канал «Россия». 22.30 Тихий дом. Программа С. Шолохова. 23.00 Вести. 23.30 Добрый вечер. 00.10 Вовремя. 00.15 «Дежурная часть». 00.30 «Киношок-97». Церемония открытия кинофестиваля. Передача из Анапы. 01.25 «Телемагазин».

СРЕДА, 17

1-я программа. Канал ОРТ. 06.00 Телеканал «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 Тема. 10.40 В мире животных (с сурдопереводом). 11.20 Домашняя библиотека. 11.30 «Угадай мелодию». 12.00 Новости. 15.00 Новости. 15.20 «Драконы подземелий». Мультсериал. 15.45 Кактус и К. 15.55 Дом-мисоль. 16.15 Зов джунглей. 16.40 «Гарри — снежный человек». Комедийный сериал. 17.05 ... До шестнадцати и старше. 17.30 Вокруг света. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.05 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 «Угадай мелодию». 20.00 «В поисках утраченного». Сергей Мартинсон. Ведущий — Г. Скороходов. 20.45 Спокойной ночи, малыши. 21.00 Время. 21.45 Сергей Мартинсон в фильме «Дядюшкин сон». 23.20 «Тайны красной капеллы» в док. детективе «Неженская роль». 00.20 Хоккей. Евролига. «Спарта» (Чехия) — «Динамо» (Москва). 01.45 Новости. 02.05 Пресс-экспресс. 2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Это Москва». 07.15 «Листая страницы...». 07.30 «Дежурная часть». 07.45 Монетный двор. 08.00 Вести. 08.15 «Ти-маркет». 08.25 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 09.15 «Наш Пушкин». 09.20 Лукоморье. 09.45 «Товары — почтой». 09.55 «Санта-Барбара». 10.45 «Товары — почтой». 10.55 Национальный интерес. 11.25 Л-клуб. 11.55 «К-2» представляет. 12.50 «Заглянуть миру в лицо». 13.20 Золотая карта России. 13.50 «На заметку». 13.55 «Магазин недвижимости». 14.00 Вести. 14.20 Деловой автограф. 14.25 «Клавир». 14.40 «Похищение индианки». Худ. фильм. 16.05 «Мир здоровья». 16.30 Лукоморье. 17.00 Вести. 17.20 «Православный календарь». 17.25 «Санта-Барбара». 18.20 «Это Москва». 18.35 История одного события. 18.50 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 19.45 «Наш Пушкин». 20.00 Вести.

Якутск. 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.50 Мультфильм. Канал «Россия». 21.00 «Агенты КГБ тоже влюбляются». Худ. фильм (Россия — Чили). 22.30 Лестница в небо. 23.00 Вести. 23.30 Вовремя. 23.35 Футбол. Кубок УЕФА. «Ротер» (Волгоград) — «Эребру» (Швеция). 01.25 Дежурная часть. 01.35 «Телемагазин».

ЧЕТВЕРГ, 18

1-я программа. Канал ОРТ. 06.00 Телеканал «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 «В поисках утраченного». Сергей Мартинсон. Ведущий — Г. Скороходов. 10.40 Клуб путешественников (с сурдопереводом). 11.30 Домашняя библиотека. 11.40 Смак. 12.00 Новости. 15.00 Новости. 15.20 «Драконы подземелий». Мультсериал. 15.45 Остров Чунга-Чанга. 16.15 Лего-го. 16.40 «Гарри — снежный человек». Комедийный сериал. 17.05 ... До шестнадцати и старше. 17.30 Вокруг света. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.05 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 Дженгльменшоу. 20.05 Моельные истории. 20.45 Спокойной ночи,

06.00 Телеканал «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 «В поисках утраченного». Сергей Мартинсон. Ведущий — Г. Скороходов. 10.40 Клуб путешественников (с сурдопереводом). 11.30 Домашняя библиотека. 11.40 Смак. 12.00 Новости. 15.00 Новости. 15.20 «Драконы подземелий». Мультсериал. 15.45 Остров Чунга-Чанга. 16.15 Лего-го. 16.40 «Гарри — снежный человек». Комедийный сериал. 17.05 ... До шестнадцати и старше. 17.30 Вокруг света. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.05 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 Дженгльменшоу. 20.05 Моельные истории. 20.45 Спокойной ночи,

Мори». Худ. фильм. 16.20 «Лучше не бывает». 16.30 Лукоморье. 17.00 Вести. 17.20 «Православный календарь». 17.25 «Санта-Барбара». 18.20 «Это Москва». 18.35 История одного события. 18.50 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 19.45 «Наш Пушкин». 20.00 Вести. Якутск. 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.50 «62-я параллель». 21.10 Мультфильм. 21.35 «За ними — будущее».

Канал «Россия». 22.05 Сам себе режиссер. 22.40 «Киношок-97». 23.00 Вести. 23.25 Добрый вечер. 00.10 Вовремя. 00.15 «Дежурная часть». 00.35 Кафе «Обломов». 01.15 Репортер. 01.45 «Телемагазин».

07.30 «Дежурная часть». 07.45 Монетный двор. 08.00 Вести. 08.15 «Ти-маркет». 08.25 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 09.15 «Наш Пушкин». 09.20 Лукоморье. 09.45 «Товары — почтой». 09.55 «Санта-Барбара». 10.45 «Товары — почтой». 10.55 Национальный интерес. 11.25 «Торговый дом «Ле Монти». 11.40 «Аншлаг» представляет. 12.05 «Волшебное кольцо». Мультфильм. 12.25 Старая квартира. Год 1955. Часть 1-я. 13.20 «На заметку». 13.25 «Деловой автограф». 13.30 Новое «Пятое колесо». 14.00 Вести. 14.20 «Магазин недвижимости». 14.25 «Мой лучший друг — генерал Василий, сын Иосифа». Худ. фильм. 16.15 «Клавир». 16.30 Лукоморье. 17.00 Вести. 17.20 Православный календарь. 17.25 «Санта-Барбара». 18.15 «Это Москва». 18.30 «Московская панорама». 18.35 История одного события. 18.50 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 19.45 «Наш Пушкин». 20.00 Вести.

Якутск. 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.50 «Семья и школа». 21.05 Мультфильм. 21.15 «Геван». Мастер из Сюльдюкара. 21.25 Программа «ЭКС». 22.00 Муз. антракт. Канал «Россия». 22.05 Саббо. 22.40 «Дежурная часть». 23.00 Вести. 23.30 Добрый вечер. 00.15 Вовремя. 00.20 Лестница в небо. 00.45 «Эх, дороги». 01.15 «Телемагазин».

СУББОТА, 20

1-я программа. Канал ОРТ. 08.00 Олег Стриженов и Василий Лановой в фильме «Приступить к ликвидации». 09.10 «Каштанка». Мультфильм. 09.40 Лотто-миллион. 09.45 Слово пастыря. Митрополит Кирилл. 10.00 Новости. 10.10 Домашняя библиотека. 10.30 Утренняя почта. 11.05 «Каламбур». Юмористический журнал. 11.40 Смак. 12.00 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра. 12.25 Ирина Купченко и Кирилл Лавров в фильме «Путешествие в другой город». 13.55 Мультфильмы: «Старые знакомые», «Мышки-малышки». 14.25 «Коренная москвичка». Поет Ирина Мирошниченко. 15.00 Новости. 15.15 Очевидное — невероятное. 15.45 «Союзмультфильм» представляет: «Приключения Буратино». 16.50 Америка с М. Таратутой. 17.30 В мире животных. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 Леонид Якубович в телере «Колесо истории». 19.10 Приговоренные к жизни в фильме Владимира Молчанова «Записки из мертвого дома». 19.50 Скрытая правда в детективном сериале «Строго на юг». 35-я серия. 20.45 «Спокойной ночи, малыши». 21.00 Время. 21.45 «Золотая серия». Нонна Мордюкова и Георгий Вичин в фильме «Женитьба Бальзаминова». 23.30 «Коллекция первого канала». Дастин Хоффман в триллере «Соломенные псы». 01.35 Пресс-экспресс.

2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Бременские музыканты». «Чудеса техники». Мультфильмы. 07.30 «Меморина». Телегра. 08.00 Вести. 08.15 «Арабелла возвращается, или Румбурак — король страны сказок». Худ. телефильм (Чехия). 23-я и 24-я серии. 09.15 Утренний экспресс. 10.10 Доброе утро, страна. 10.45 Новая история. Фестиваль региональных программ. «Люби ближнего...» (Сыктывкар). 11.00 «Вести» в одиннадцать. 11.20 Человек на земле. 11.45 «Новодевичий монастырь». Видеофильм. 12.15 «Две стрелы». Худ. фильм. 13.45 Компьютер. 13.55 «Ти-

хий Дон». Худ. фильм 1-я серия. 15.45 Книжная лавка. 16.10 Телескоп.

Якутск. 16.35 Дальний Восток. 17.05 Правовой канал. 17.25 «Ытык сир», Черкөөх музейн 20 сылыгар. 18.05 «Лена-ТВ». Реклама и поздравления. 18.50 Муз. антракт.

Канал «Россия». 18.55 Парламентский вестник. 19.25 «Городок». Развлекательная программа. 20.00 Вести. 20.25 «Московская панорама». 20.35 «Ночь нежна». Теле-сериал (США). 21.45 Совершенно секретно. 22.40 «Ленком-70». Торжественный вечер, посвященный юбилею театра. 00.25 Горячая десятка. 01.15 «Киношок-97».

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 21

1-я программа. Канал ОРТ. 08.00 2-я серия фильма «Приступить к ликвидации». 09.10 Мультфильмы нашего детства. «Ореховый прутик», «Валидуб». 09.55 Спортлото. 10.00 Новости. 10.15 «Непутевые заметки» Дм. Крылова. 10.30 Пока все дома. 11.10 Утренняя звезда. 12.30 Играй, гармонь любимая. 13.00 Сельский час. Тележурнал. 12.00 Служу России. 13.30 Сериал «Подводная одиссея команды Кусто». «Роза и дракон». 14.20 Смехопанорама. Ведущий — Е. Петросян. 15.00 Новости (с сурдопереводом). 15.15 Венский листопад в программе «Приглашение к музыке». 15.45 Клуб путешественников. 16.30 «Это было, было...». Песни А. Вертинского. 16.50 Мультфейерверк: «Приключения Вуди и его друзей», «Розовая пантера», «Про мышонка, который не хотел стать сильным». 17.40 «Один на один». Ведущий — А. Любимов. 18.10 Счастливых случаев. 19.10 Песня-97. 19.50 Погода. 19.55 Последний выстрел в детективном сериале «Строго на юг». 36-я серия (заключительная). 20.50 Киноафиша. 21.00 Время. 21.55 Арнольд Шварценеггер в легендарном боевике «Терминатор». 00.00 Новости. 00.25 Рони Шнайдер в фильме «Банкирша».

2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «По следам бременских музыкантов», «Мартышко». Мультфильмы. 07.30 «Арабелла, или Румбурак — король страны сказок». Худ. телефильм (Чехия). 25-я и 26-я части. 08.30 Утренний экспресс. 09.30 Л-клуб. 10.00 Доброе утро, страна. 10.30 Присяга. 11.00 «Вести» в одиннадцать.

Якутск. 11.20 Бизончик. 11.50 Мультфильм. Канал «Россия». 12.00 Новая Россия. Фестиваль региональных программ. «Сибирские тигроловы» (Хабаровск). 12.20 «Довганьшоу». 12.50 «900 кубов». 13.00 «Тихий Дон». Худ. фильм. 2-я серия. 14.55 Бесконечное путешествие. 15.25 Игры всерьез. 15.50 «У всех на устах». Программа Натальи Дарьяловой. Якутск. 16.15 Коротко и подробно. 17.00 Лик. 17.45 «Вехи памяти». (К 200-летию со дня рождения Иннокентия Вениаминова). 18.15 Томпо улууһугар «Эдэр саас» хаһыат күннэрэ. 18.45 Мультфильм.

Канал «Россия». 18.55 Двойной портрет. 19.25 «Московская панорама». 19.30 Неизвестная планета. 20.00 Вести. 20.20 «Ночь нежна». Теле-сериал (США). 4-я серия. 21.20 Старая квартира. Год 1955 г. Часть 2-я. 22.20 Русское лото. 23.00 Зеркало. 00.05 «К-2» представляет: «Уловка-22» 01.00 Подум «Арт. 01.30 «Любовь с первого взгляда». 02.05 «Хроника насильственной любви». Худ. фильм (Италия). 1994 г.

ИЙИРЭХ ТЫЛЛАР

Убаастабыллаах Василий Петрович ИВАНОВ, 55 сааскыан итинник-истинник эбэрдэлинбин! Биир күнгэ төрөөбүттүн, Армияга бииргэ сулуус-палаабыһытын күндүтүк саныбын. Эийэхэ саха алмаанын курдук кытаанах доруубуйаны, ыччаты итингэ-үөрэтингэ айымнылаах үлэни, дьиз кэргэнгэр дьолусоргуну бабарабын!

Эбэрдэни кытта Уйбаан Винокуров.

Реклама • Биллэриилэр • Реклама

Намский УУФПС объявляет о начале подписки на центральные газеты и журналы на 1 полугодие 1998 г. На отдельные издания производится годовая подписка. Также продолжается подписка на IV квартал 1997 г. срок ограничен. Подписку можно оформить в отделениях связи, в УУФПС и через распространителей.

Балаган ыйын 16 күнүгэр 14 чаастан ТХУ хонтуоратыгар «Туймаада-Лизинг» ГУП кыттылаах мунньах буолар.

Көрүлэр боппуруоһа: ГСМ-на уонна сельхозтехникага изэстэри төлөһүү. Дуогабар быһытынан сельхозбордуну суйуан төлөһүү схематын быһаары.

Кыттар хаһаайыстыбалар: к/х «Кэскили», КП «Түбэ», АО «СХТ», АО «Быйан», КП «Үөдэй», УПХ «Нам», КП «Партизан», КП «Хатын Арыы», КП «Бөтүгэ», КП Аммосов аатынан, ГУП «Модут», КП «Арбын», КХ «Сайлык», СХПХ «Хоннуу», КСХ «Быһыттаах», КХ «Түмсүү», КП «Үүнэр», КХ «Экос».

Реорганизацияны барбыт хаһаайыстыбалартан ликвидационная комиссия председателлэрэ кытталлар. Тҕа хаһаайыстыбатын управлениета.

Продаётся а/м УАЗ-санитарка 1994 г. вып. за 18 млн. руб. Тел. 26-1-97.

Иванов Иван Иванович аатыгар 29.04.91 с. бэрлilibит IV-СН 720779 №-дээх паспорт, 09.03.94 с. бэрлilibит АГО 619329 №-дээх водителскай дастабырыанна, байыаннай билиэт сүппүттэринэн дьингэ суобунан аабылаллар.

«ЭНСИЭЛИ» ХАҢЫАККА КЭЛЭР БИГА УОННА ТӨРДҮС КВАРТАЛГА СУРУТУУ БЫТЫЛЛА ТУРАР.

ПЯТНИЦА, 19

малыши. 21.00 Время. 21.45 Бриджит Фонда п приключенческой комедии «Черно-вая магия» (1995 г.). 23.40 Магия: Мир сверхъестественного. 00.10 В мире джаза. 00.35 Новости. 00.55 Пресс-экспресс.

2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Это Москва». 07.15 «Листая страницы...». 07.30 «Дежурная часть». 07.45 Монетный двор. 08.00 Вести. 08.15 «Ти-маркет». 08.25 «Ветер в спину». Теле-сериал (Канада). 09.15 «Наш Пушкин». 09.20 Лукоморье. 09.45 «Товары — почтой». 09.55 «Санта-Барбара». 10.45 «Товары — почтой». 10.55 Национальный интерес. 11.25 Бесконечное путешествие. 11.55 Момент истины. 12.20 Тихий дом. Программа С. Шолохова. 12.50 «Художник Сергей Чехов».

Якутск. 13.25 Түөлбэ. 13.55 Муз. антракт.

Канал «Россия». 14.00 Вести. 14.20 «На заметку». 14.25 «Деловой автограф». 14.30 «Лавир». 14.45 «Мemento

1-я программа. Канал ОРТ. 06.00 Телеканал «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.05 Моя семья: криминальные истории. 10.45 Пока все дома. 11.20 Домашняя библиотека. 11.25 Играй, гармонь любимая. 12.00 Новости. 15.00 Новости. 15.20 Африканские приключения в фильме «Повелитель слов» (1995 г.). 17.00 Улица Сезам. 17.25 Музыкальная программа «50х50». 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.10 Погода. 19.15 Человек и закон. 19.45 Поле чудес. 20.45 Спокойной ночи, малыши. 21.00 Время. 21.45 Человек со звездами в детективном сериале «Строго на юг». 34-я серия. 22.45 Взгляд. 23.30 Ночной кинозал. Король ужасов в фильме «Франкенштейн». (1993 г.). 01.35 Новости. 01.55 Пресс-экспресс. 2-я программа. Канал «Россия». 07.00 «Это Москва». 07.15 «Листая страницы...».

Кыымаан

УЛААНЧЫК

(СЭНЭНТЭН БЫНА ТАРДЫ)

Хооһо сыарбатыттан орон турбута. Сирэйин-харабын саба типтэбит хаарын сонтубута, таһаһын, туркутун үрдүн төбөммитэ. Бу өйдөөн көрдөгүнэ, мыраан аартыгын түһэн, Элиэнэ Эбэ барахсан кытыл хочотугар киирэн тураллар эбит. Мантан антах суол аҕыйах тумул кирбиһилэри быһыта охсон ыла-ыла, бөһүөлөккэ чугаһаахха дылы, үксүн хомо мууһун устун тыргыллар.

— Нохочу, Улаанчык, эийгин соһуттум дуу, куттаатым дуу? Сонобоһум барахсан, кэбис куттаным, ити барыта уоттаах сэрин содула, ол өйбүттэн-санаабыттан аһан биэрбэккэ сордуур. Арыт утуһан иһэн ону-маны түһээн, онтон баттатан итинник соһуйан уһуктааччыбын ээ, чэ, хата, дьизэбитигэр сөпкө тийэр дьон буолбуппут, — диин атын кытта кэпсэтэ.

Хооһо Улаанчыгын тула көтө сылдьан илбирийдэ, сыһы быатын уһатан, ыраа хаарга мөһөөчүк түгэбиттэн «бурдук атаһын» тобоһун төбөн биэрдэ, бэйэтэ суол кытытыгар туран «чэпчэкилэннэ», туркутугар кэлэн тиэрэ быраһыт тулуубун үрдүгэр оһорон, эмиз бил тэскээнчэтин таһааран, аһырытата-аһырытата хаста да «тэй» гыннарда. Чылыгырайкатын сибэиттэн хаппыта өр буолбут хара лэпнэскэ тооромоһун булан, кирэн кучугуратта.

Бу уоттаах аска, аҕыйах ый иһигэр сэрин толоонугар сылдьар кэмигэр, Хооһо биллэрдик ыларбыта. Онно өлөр-тиллэр быдыһаһыктаах быһаарсылыра буолар түгэннэригэр быстыбат, «норкуомабыскай нуорма» диин баара. Маннай утаа, оҕо эрдэбиттэн чугаһаабатах аһа буолан, Хооһо олох да иһиспэтэ, сэрин иһиннэ бэйэтин нэһилигэр биэр эмит итирик киһини харахтаан да көрбүтүн өйдөөбөт, арай ким эрэ, сыл баһыгар-атагар куоракка киирэн эргинэн тахсыбыт түбэлтэтигэр кыра кэһинилээбиттэн дыноу күндүлээбитэ кистээн кэпсэһэр сөһүгүнэ кубулуйбутун дьаалайдаабакка эрэ «кулгааһын таһынан» истэн кэбиһэр.

Оттон сэрин буола турдаһына, кыырыктаах кыргыһылар, күнэтэ кэриэтэ өлөр өлүүнү кытта биһиргэ сылдьып, аттыгар тэһигэ сүрииллээх сылдьар добор тутубут табаарыстарын сүтэри — бары ыар сүгүһэрдэрэ, кутурбаннара ити «уоттаах утах» кэнниттэн хайдаһа эрэ мүлүрүйэр, санаа оонһоһуннар аралдьытар курдук огороллорун, ол иһин сэринлээх сылдьар дьон үгүстэрэ иһэллэрин, сыты-хотуу нуучча доботторун көмөтүнэн, сотору кэмнэн Хооһо өйдөөбүтэ, уонна ити «норкуомабыскай» нуорматтан садалан иһэр буолан барбыта. Кэлин ыраханник баһыран, 4 ый кэригэ госпиталга сытан эмтэнэр да кэмигэр ити астан туора турбатаһа...

Киһини билэр буолуобуттан ыла ураа муостаабы уонна сыспай сизлээби кыт-

та ыкса бодоруһан үөскээбит, киһилэри урааннаах уһун кыһынга этэнгэ иһэн-аһанан туоратар сүрүн дьарыктаах, ону тэнэ сир солоон, бааһына таһаарынан кыралаан да буоллар бурдук уонна хортуоппуй олодунар эйэ-дэмнээх олохтоох саха тыатын оҕото Ийэ Дойду көмүскэлигэр кинэ уорабайдаах Советскай Союз төбөр сүрүөттэн — Улуу Москва куораттан наһаа ыраабы суох сэринлээх сылдьан, урут илэ хараһынан көрбөтүн көрбүтэ, эт кулгааһынан истибэтэһин истибитэ, өйө-санаата атыһахтаах уу курдук айааммыта, кута-сүрү көтөн хаалара сап сабаттан садалааммыта. Ол да гыннар «биэр сыммыт ханна сытыбатаһаай, биэр уол оҕо ханна охтубатаһаай?» диин бэйэтин бөбөгөтүнэн, «мин сахабын, саха аатын түһэн биэрбэтэһин ханник» диин санаанан салайтаран уоттаах сэрин хабараан хаппыһыларыгар Хооһо өлөр-тиллэр уодаһынаах охсуһууларга буспуга-хаппыта.

Кэлин ыраханник баһыран уһунуку госпиталга сытан эмтэнэр кэмигэр, өйүгэр сэрингэ маннайгы ыһырынан барбыт убайдарын хайдах сайыһа атаарбытын уонна өлөр ыарытыгар баалаппыт Бүөтүр Арамаанап киһиэхэ туһаайан сэрин туһунан эппит тылларын истэргэ, ити барыта хос-хос эргиллэн хараһар көстөн кэлэргэ дылы этилэр. Хооһо «улуһах да саба бэйэбит сирбитин биэрбэккэ өстөөбү бэйэтин умса ууруохпуг» диин тыллар олох туолбатахтарыттан улаханник мунчаарара. Тулалыыр эйгэтигэ, биһиргэ эмтэнэ сытар дьонуттан иһиннэ араас өрүттээх хоруйдары истэн ордук мунчаарара. Арай киһи советскай норуот модун дьулуруун, ханник да омуруттан тутулуга суох, кыаһы туһа диин харыстаммакка, тыһыннаах дууһатын толук биэрэн туран бэриһиллээхтик охсуһарын илэ хараһынан көрөн итэбэйбитэ, чэһигэн этин-хаанын сэймэктээн өйдөөбүтэ.

Айылбаттан сытыарысымнаһа майгылаах, өрүү үөрөн мүчүгүнүү сылдьар, аҕыйах саналаах, ол эрээри соботоох буоллаһына мунун аһыгар кинигэйин ылыны сылдьар Хооһо саха киһитигэр ортону үрдүнэн угуохтаах, килпэ көрүгүнээх, бэйэтин дэгиттэр лаппа кыанар эдэр киһи этэ. Сэрин иһиннэ, очотообу бэйэтин көлүөнэ ыччаттарын курдук, сүүрбөтин аһаран баран, олохтоох 7 кылаастаах оскуолаһа бүтэрэн, колхозуор уочотчутуу сылдьыбыта. Бытааннык да буоллар нууччалы хоп курдук билэрэ, бэйэтин наадатын кэпсэтэр этэ. Төһө да түөһэ уордаһан, мэтээл буолан киллэйтэһин иһин, дьон тэһинэн уот кирби ортотунан, сыһыбылларга тохтоон ыла-ыла сыл аһарыттан ордук кэм сэринлээх иһинки кирбингэ сылдьыбыта, куттамсаба суох эр санаалаах саллаат, чэхчы уу сахалыы

нитиллээх сэмэй киһи этэ... Биһирдэ тобугун үрдүнэн быһыллыбыт ханас атаһын бэрэбээскилээх мултугур төбөтүн тарбахтарын төбөтүнэн биһиргэ көрө, мунчаара сыттаһына, биһиргэ эмтэнэн үтүөрбүт, түөһүгэр «Хорсуһун иһин» мэтээллээх, аһамсыбыт көрүгүнээх нуучча киһитэ, үтүөрэ охсон фронтта аттанарыгар Хооһо оронугар ыкса кэлбитэ, тирмир куруускаһа аһарын курдук испири кутан халыгыраппыта:

— Ну, парень, не грусти! Можно и с одной ногой прожить, лишь бы голова была цела. Скоро ты дома будешь, а я вот опять боевать еду, надо догонять своих ребят, — дьизэбит, кырдык да сөпкө этэр дии санаат, Хооһо куруускаһа испири түһэрэн кэбиспитэ, киһитин иһитин бобо тутан быраһаайдаспыта уонна нуучча ити хорсун саллаата эппит тылларын сахалыы кэһигээн өйдүү, ырыта сыппыта...

Байыаннай сулуспаттан арааньатынан сыллан, аһар мас атаһанан былырыын ыкса күһүн дойдутун буларыгар, Хооһо арыгы дьаатыгар балайда ыларбыт, итирэрин, холуочуйарын улаханник хонтуруолламат киһи эргиллээхтэбитэ. Ол эрээри төһөтүн да иһин Хооһо нэһилигэр сэрин толоонуттан тыһынаах эргиллибит маннайгы саллаат этэ. Бу иһиннэ үгүс эрдэ уонна хойутаан да ыһырылыбыт дьон аатыгар наар «хара суруктар» кэлтэлээбиттэрэ. Бэрт аҕыйах киһи ыраханник баһыран сытар сурахтара биллибитэ, ол эрээри киһилэр кыайан өрүһүлүбүккэ атын сир буоругар кистэнэр дьылбаламмытара. Дойдугар тыһынаах эргиллэн кэлбит маннайгы саллаакка — Хооһо хоһоно уопсай муннах уурааһынан айааһаммыт ат сонобоһу — Улаанчыгы бэлэх быһытынан биэрэргэ быһаарыттар, онон Улаанчык чааһынай киһи бас билитэ буолбута...

Абаһата Ыстапан оһоннор Улаанчыгы маннай келүүн биэрэригэр Хооһо эппитэ:

— Бэрт өйдөөх, үтө сылгы таһсар чинчилээх... Киһини кытта сатаан эрэ кэпсэппэт. Арай кыра төбөнүгү, баара баттарбат буолаһа, иһ-иһ, онон сэрэнээр, — уонна Улаанчыгы таптыыр харахтарынан аламаһаһык көрөн кэбиһэ-кэбиһэ тэһинин Хооһо туттарбыта.

Соторутааһыта хаһаайыннэ нэһилик Сэбиэтин суруксутуан анааннар бу Улаанчыгын көлүгэр келэ оһоһунна, хайа уонна хотуна Сэбиэт Балаһара, сааһыгар кэргэн тахсыбатах, дьаһал үлэтэ диин баран утуһаһын да умнубут, баартыйаһаах буолан, нэһилигэр үкүсүгэр сөбөн быһыылаһа, «тыһыраһытын кыһы» сааһыраһаһаһа дьахтар ыарытыгар буолан, сэбиэт бэрэһэдээтэлин кэһиллээх-барылаах үлэтин үксүн Хооһо толорор, ыраах-чугас баар сүөһү кыстаан турар учаастактарын кэрийэр, үлэһиттэрин көрүһэр, мунһахтары ыталыыр, онуоһа аһаар атахтаах киһиэхэ нэһилик иһигэр сылдьарга Улаанчык «атах» буолан абырыр. Хооһо бу сымнаһас майгылаах, өрө тиргил-

лэ сылдьыбат, көрсүө сонодоһуун хара маннайгыттан таһсан, добордоһон биһиргэ үлэһиллэр...

Кылгас да кэмгэ үлэллэтэр, сэрин сабыдыалын түмүгэр дьон-сэргэ олобо тосту айгыраабытын, холкуос үлэтигэр кырдыһаастары кытта оҕо-дьахтар аччык аһардаах сылдьан туох баар кыахтарынан үлэлээн мунһаналларын илэ хараһынан көрөн Хооһо улаханник хараһаһытыта, сотору кэмнэн туох эмэ абыралаах дьаһал ылылыбатаһына, дьон-сэргэ бырда букатыннаахтык быстан, маассаһай хоргуһан өлүү иһин өһөйөн турарын өйдөөбүтэ. Ол эрэн ону туоратар туһугар тус бэйэтэ былаас үлэһитин быһытынан тугу да огорор кыаһа суоһуттан улаханник муһааһыһар, арай бу хара дьаһаах сэрин сотору кыаһынан түмүктэнэрэ буоллар, олохтуп сыһыа көнөн барыа этэ диин бигэ эрэллээх. Билигин иккис фронт аһыллан өр күүттэриһиллээх кыаһы кэһиллээһин, түргэтиһээһин туһунан дьон ортотугар сэргэхсийин, өрө көтөүллүү баар.

Ол эрээри, аһардас кыһыл тылгынан тирээн турар ыар балаһыанһына кыайан көннөрбөккүн, ону туоратара эрчимнээх, тута күннээри олоххо киирэр дьаһаллар наадалар. Туохтан сагалыаһа, тугу гыһааһа? Хооһо төбөтүн хам тутан оһорон дьыһыһын ылаһаһаата, биллэ аһыттан эмизэ түһэрдэ, киһини араас быһаарылыбатах боппуруостар үйүһаһаһа туттулар.

Саха чулуу уола, биһир уһулуучулаах салайааччыта И. Е. Винокуров саха норуота сэрин, сут уонна кураан содуларыгар эһтэн-быстан эрэрин, киһини быһыһыр туһунан Политбюроһа тийэһи норуотун өрүһүгэр дьаһалларын туруоруһуота очотообу кэм ирдэһилинэн «чып» кистэлэнгэ сылдьара, иһин Хооһотоһор буолуох, онноһор улуу советскай, партияһа дьаһалтата билбэккэ оһороллоро.

Түөрт атаһарын тыһыллы тэһинэн туран тыастаахтык «чэпчэкилэннэ» сирилэтэр тыаһыттан Хооһо ходоһо гына түстэ, санаатын ситимнэрэ быстан хааллылар, сыарбатыттан туран, атын төбө диики өртүнэн эргийэ хааман хочугурайан тийэһи, сииһин быатын үөһэ тарта, арыгы сыта кэлэрин сөбүлээбэккэ Улаанчык хаста да тыастаахтык тыһыраһаһаата уонна Хооһону өйдөөх харахтарынан сэмэллэрдин көрөн ылаһаһаата, эмизэ «Урдук Сур» кэриэс этиһлэриттэн өйдөөн кэллэ:

«Сэрииттэн икки атаһ үгүс өттө чэһигэн этэ сэймэктэнэн, улаханник эмсэһэлээн, илиһитэ-атаһа суох буолан төһүнүөхтэрэ, барбыт дьон улахан аһардара сэрин толоонугар охтохтара. Сэрин түмүктэммитин да кэһнэ Утүө Айыһылар төһө да көмүскэһэ сатааһыттарын иһин, Куһаһан Дьайыһылар күүстэрэ, сүһүрдэр содуллара эмизкэ сүтүө суоһа. Ол түмүгэр икки атаһааһа араас түктэри кэмэлдэһини: албыны-түөккэйдэһини, уорууну-талааһыны, кырбааһыны-күүһүлээһини тэһиппиттэрэ куһаһан өртүнэн сүһүрдэ туруоһа, ол төрүөтүнэн үксүн арыгы диин уоттаах утах буолуоһа, киһи буортулаах дьаһыта тулалыыр айылбатын

кытта ыкса сибээстээх саха омука ордук кутталлаах». Ол иһин Улаанчык арыгы сытын олох сөбүлээбэт, ити дьаардаах сыт кэнниттэн туох эрэ бөрүкүтэ суох түктэри кэмэлдэһи күүрэйэн таһыа диин кэтэнэ, сэрэнэ саһыһы, онон Хооһо муһатын тутан соруйбутугар дьулурбатык иһин диики түһүнэн тэһиспитэ, хомо мууһун устун килэрийэр кинэ суолунан сэргэхтик туттан сизлэн таһаһан испитэ.

Кизһээһини им сүтүүтэ кыра дэриэбинэ соботоох уулусатыгар оҕо аймаһ кыра өттө сылгы тон сааһын тэһиллэ, сорох мээһэ экирэттиһэ оонһуу сылдьыбытара, оттон үрдүк кылааска үөрэнэр ситэн эрэр кыргыттар нууччалы «бодоруускаһы» тутуһан тугу эрэ сипсизэ, сэхэһэгэһэ хаамса сылдьаһалара, күн уһаан, саас кэлэн эрэр бэһилэтэ биллэн, улахан дьыбар түспэккэ оҕо-уруу таһырдьаттан улам киирбэт буолан иһэр, төһө да аастугур олох турдар сир эргийэр, күн таһсар-кирэр, онон сирдээһи олох эмизэ бытаанник да буоллар иһин диики хардыһылар.

Соһуруу диикиттэн түргэн сизлиһин кэлэн Улаанчык уулусса устун бөһүөлөк хоту өттүгэр ааста, сирэйэ-хараһа кырыарбыт, көхсүттэн таһсар «паар» түһэн эрэр кизһээһини дьыбарга бурдаһаһаһа, оһох убаһас буруотууу сыарба кэһингэр хааллан иһэр, туркута төбөтүн ыһыктан, бүк түһэн Хооһо оһорор, киһи итиригэ, эбэтэр утуһуота да биллибэт.

Улаанчык Хооһолоох тэлгэһэлэрин айаһар тийһин биһирдэ хорус гына тохтуу түстэ, дьизэ ыһах тириэтэ бүрүөһүннээх аанын аһан киһи сирэйэ былгас гыһан көрдө, онтон хаһыа да буолан ойон таһсан Хооһону хонноһун аһыттан, бэркэ ырычааһаһан, өһөһөн туруордулар, сыарба олоһун аһан, кыра туһугур баарын ылан, Хооһолорун нэһиллэ өһөһөн, тирээбиллээн дьизэ диики инһертаннар түстүлэр.

— Дьэ, түргэн сырыһы буолбут, улуус киһиттэн күһүнэн эрчилли дииһи киһи өйдөөбөт.

— Кэлэ-бара 15 көс сир айаһнааһыт, оо, Улаанчык сүрдээх сылгы буолсу.

— Тойоммут хата ара суолга охтон хаалбатах, атыгар эрэнэрэ бэрт буоллаһа... — итинник баллыгыраһа-баллыгыраһа, дьизэ аанын нэлэһи аһан, дьон үтүрүһүтүнэн иһирдэ киирдилэр. Сотору Ыстапан оһоннор кэлэн, Улаанчыгы булгуртта, дьизэ киирбэккэ эрэ таһырдьанан сылгы далан диики сизтэ: «наһаа куһаһанык сылдьар, хата киһи тойон, тотугор дылы «аһы ууну» хааламмыт эбит дии, бачча ыраах айаһна сонобоһу буртуу гыһаары», — диин сөбүлээбэтэх быһынан бэйэтэ бэйэтин кытта уоһун иһигэр баллыгыраһан кэпсэтэ истэ. Харана түһэн халлаан дьыбарданна, онон-манан дьизэлэр кыраһас түһүктэриһэн сииһик, кэмчи уоттар кылаһаһытлар.

Нам с.

Күндү кэргэним, эдьийбит
НОВГОРОДОВА
Елена Алексеевна
ырахан ыарыттан өлбүтүн дириг кутурбанынан бары аймахтарытыгар, билэр дьоммутугар иһитиннэрэбит.
Кэргэнэ, балта, сиэннэрэ, аймахтара.

Күндүтүк саныыр эдьийбит
НОВГОРОДОВА
Елена Алексеевна
ыраханник ыалдьан өлбүтүгэр кэргэнигэр, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын биллэрэбит.
Быраата, кийинтэрэ, оһолор.

Күндү дьүөгэбитигэр
М. А. Муруноваһа таптыыр эдьий
НОВГОРОДОВА
Елена Алексеевна
өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Дьүөгэлэрэ.

Кырдыһас эдьийбит үлэ, тыыл ветерана
НОВГОРОДОВА
Елена Алексеевна
өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын дьизэ кэргэнигэр, аймахтарыгар тиэрдэбит.
Романовтар, Губскайдар.

«Намулуснаб» МУП директорыгар А. Е. Муруновка, атыһытыгар Е. П. Губскайа эдьийдэрэ
НОВГОРОДОВА
Елена Алексеевна
өлбүтүгэр «Намулуснаб» коллектива дириг кутурбанын тиэрдэр.

Таптыыр ийэбит, кысыпты, эдьийбит
КОЛЕСОВА
Анисия Афанасьевна
балаһан ыйын 10 күнүгэр ыалдьан өлбүтүн дириг кутурбанынан иһитиннэрэбит.
Кыһа, уола, ийэтэ, бырааттара, балыстара.

Намнааһы «Быткомбинат» КП бэйэтин үлэһитигэр Эверстова Татьяна Гаврильевна таптыыр аһата
ЭВЕРСТОВ
Гаврил Иванович
ыалдьан өлбүтүнэн дириг кутурбанын биллэрэр.

Биһиргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр
Ньургутуева
Суздаловаһа таптыыр кэргэнэ, оһолоругар аһалара

СИВЦЕВ
Николай Афанасьевич
эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Бөтүг оск. 1989 с. выпускнигара.

Граф Биэрэһин олохтоохторугар
Соловьёв Николай Дмитриевичкэ уонна киһи кэргэнигэр Соловьёва Евдокия Алексеевнаһа, оһолоругар Наташаһа, Алешаһа таптыыр ийэлэрэ, эбээлэрэ, үлэ тыыл ветерана, Чуралчы көһүүтүн кыттылаһа, республика биһир кырдыһас механизатора
СОЛОВЬЕВА

Февронья Дмитриевна уһун ырахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Граф Биэрэһиттэн Федоровтар, Больницкайдар, Павлова Л. Г., Павлова Р. В., Пестряковтар, Оконешниковтар.

Уһун кэмгэ суол учаастагар биһиргэ үлэлэбит үөлэһнээхпит үлэ ветерана
ИВАНОВ
Василий Еремеевич
өлбүтүгэр кэргэнигэр, оһолоругар, аймахтарыгар дириг кутурбаммытын биллэрэбит.

Убаастыыр доботторбутугар М. Г. уонна А. Н. Гладковтарга таптаһаһа уоллара, Сергейгэ, Таяһа, Толяһа күндү убайдары
ГЛАДКОВ
Олег Анатольевич
Хабаровскай к. эдэр сааһыгар соһумардык өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
М. Н. Оконешников, О. А. Белолобская, А. Е. Челохова, К. Н. Николаева, З. И. Егорова.

Редактор онугар **И. Е. СИВЦЕВ.**
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141.
«Нам» телерадиостудия — 21632.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьизэбит аадырыһын чуолкай ыйың.
Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатыһын биһир буолуохтаах диин буолбат.

«Энсиэли» — Нам улууһун хаһыата; 678040, Саха Республикаһа, Нам с. Октябрьскай уул., 1.
Учредителлэр: Нам улууһун дьаһалтата, «Сахаполиграфиздат» национальһаа компания.
С. Р. бэчээт уонна маассаһай информация көһүдүн көмүскүүр региональһаа инспекцияһынан регистрацияһаммыт № Я 0095.
Нам улууһун типографияһа: 678040, Нам с. Ленскай уул. 85.
Формата А3. Кээһийэ 1,0 бэч. лис. Нэдиэлэһэ үстэ таһсар. Индексэ 54889. Тираһа 1590.
Бэчээттэннэ 12.09.97 с. Сакаһын №-рэ 99.